

Brazílie viděná turistou v roce 1995

30. 10. v pondělí odletěla skupina lidí s CK Rangers Boingem 200 na hodinovou cestu do Frankfurtu. Po celním a pasovém odbavení, prohledávání, jestli nemáme zbraň, jsme před 10 hodinou večerní nastoupili do letadla společnosti Varig a po poučení, v příp. ztroskotání co učinit (maximálně se modlit, abych nespadla živá do oceánu a nepustil se do mě žralok). Po večeri pokus o spánek (můj 1. let letadlem)

31. 10. v úterý jsme se probudili do východu slunce, SEČ 8,30 hod., snídaně a pomalu směřujeme na Sao Paulo, jsme 12 hod. na cestě – 9.952 km.

Sedli jsme v B r a z í l i i, 5. největší zemi na světě se 170 mil. obyvatel. Sao Paulo nás přivítalo mraky a asi 13 st. C v 7,35 místního času. Po odbavení a vyzvednutí kufrů jsme přešli na domácí letiště na let do Recife. V půl 10 jsme odletěli Boingem 300 na 2.900 km dlouhou cestu. Cesta byla příjemná díky volnému letadlu a spousty občerstvení. Při výstupu z letadla v Recife nás pláclo horko 30 stupňové a vlhké. Autokarem s průvodcem jsme odjeli do hotelu Fator Palace nedaleko moře. Po ubytování jsme se vrhli do vln oceánu, ale nedalo se moc plavat. Vítr a jemný píseček byl všude. V 16 hod. – 29 st. C. Později jsme šli na procházku po pobřeží, příp. na posezení v restaurantu při chlazeném pivu. (Za týden jsme viděli v TV, jak v Recife v moři sežral žralok člověka).

1. 11. ve středu po snídani ve švédském stylu, kdy jsme si mohli vybrat i všechny možné druhy ovoce, jsme odjeli na prohlídku města Recife.

Recife - z portugalského - korálový útes, je 3. největší město Brazílie s 1,300 000 obyvateli, nadm. výška 3 m.

Koukli jsme se na náměstí Republiky s vládním palácem, justičním, dříve VÚ flóry Brazílie a divadlem. Viděli jsme národní strom Brazílie, podle kterého získala název – Pau brasilie, z jehož dřeva se získávala červená barva i na barvení textilu, pak strom baobab, kokosové palmy, krabovnický, stromy stojící v blátě a při odlivu se do nich zavrtávají krabíci. Také soutok všech možných řek. Na nábřeží jsou nově opravované koloniální domy, což bylo dílo starosty, aby byl znovu zvolen. V Recife se v únoru koná karneval, jehož se zúčastňují nejen místní, ale i turisté. Navštívili jsme věznici, která fungovala do r. 1957, nyní je v ní tržnice suvenýrů a uměleckých předmětů. V Recife je prvně v Brazílii vidět východ slunce.

Největší rozkvět Recife v 17. stol. – Holanďan Nassau. Kongresová hala v podobě lví tlapy z doby p. Nassau.

Socha Portugalce, který v minulém století dal všemu řád, pak Milník – nultý km, odkud se počítají všechny vzdálenosti v Brazílii.

Navštívili jsme sousední Olindu (ó linda – překrásná), čistě portugalské město s úzkými uličkami, které je vyhlášené za památku UNESCO. Je zde 1. Františkánský klášter v Brazílii, klášter Karmelitek, krásný výhled na moře a pobřeží, kostelík San Salvador.

Tady jsme ochutnali kokosové mléko přímo z kokosu.

Večer jsme zašli na večeri do typické brazilské restaurace churascarie, kde jsme se přejedli a ochutnali zdejší národní nápoj caipirinha – brazilský rum, vymačkané limetky, ledová tříšť, cukr z třtinového cukru.

Při odchodu nás zastihl tropický slejvák.

2. 11. ve čtvrtek část výpravy zůstala na pláži a část si udělala výlet lodí na tropický ostrov s programem s brazilskými tanci a obědem i koupáním.

Večer procházka po Recife se zakončením v příjemné hospůdce venku.

3. 11. v pátek jsme vstávali ve 3 hod. ráno a po snídani jsme jeli na letiště, odkud jsme před 6 hod. ranní odletěli do města Belému se zastávkou ve Fortaleze a Sao Luis. Letadlo fungovalo jako bus a modrou oblohou bez mráčků byl pěkný výhled na krajinu pod námi.

Belém – Betlém – má 1,8 mil. obyvatel, je asi 120 km od moře a 300 km od vlastní Amazonie, která čítá asi 1200 řek.

Většina obyvatel jsou obchodníci, obchodují s kozím mlékem, dřevem a pryskyřicí. Je to město mangovníků, když se porazí 1 strom, musí se zasadit 2 nové.

Ubytovali jsme se v hotelu Novotel s bazénem, který jsme hned využili. Ve 3 hod. jsme odjeli autokarem na prohlídku města. Do botanické a zoologické zahrady – kaučukovník, bambusy, kvetoucí Victoria regia a další, zvířena – mořská kráva, tapíři, papoušci atd. Pak k bazilice de Nazare, kde se v říjnu konává obrovské procesí, jehož se účastní obrovské množství lidí. Vedle byl velký lunapark. Pak nám. Republiky s operou, kterou stavěl stejný stavitel jako v Recife, kolem tržiště všeho k pevnosti s výhledem na řeku a zpět k hotelu. Večerní koupání v bazénu a poznávání místního moku.

4. 11. v sobotu jsme po snídani odjeli na letiště a v půl 10 odletěli do Manausu, pod námi byla vidět Amazonka.

Manaus na 1. pohled bohaté a výstavní město, což nám bylo později potvrzeno, zbohatlo na vývozu kaučuku, než jim Anglie vyfoukla pár tisíc sazenic a pod záminkou, že jsou to orchideje, je vyvezla do Indie.

Z letiště jsme odjeli autokarem rovnou k řece a to k Rio Nebo a takovou lodí, připomínající kolesový parníček na Mississippi, jsme 3,5 hodiny pluli po opravdu černé řece k místu, kde na nás čekaly motorové kanoe, do kterých jsme byli i s bagáží přestoupeni. Proti proudu ještě asi hodinu jsme pluli k hotelu „Ariaú jungle tower“ čili bramborová džunglová věž. Prvního přivítání se nám dostalo od opic, které nám kradly všechno, k čemu se dostaly, včetně uvítacího džusu i se sklenicí. Po ubytování ve věži č. 4, což bylo dřevěné kruhové stavení 4 patrové na kůlech dosti vysokých pro případ záplav v době dešťů, v pokojích s hyg. zařízením a s balkonem s výhledem na aeroport a disko věž, jsme odešli na večeri po lávkách kolem klecí s papoušky, opicemi a orchidariemi do jiné věže, kde byla jídelna, bar, recepce, společenské místnosti. Jinak opice, papoušci arara i tukan zde žijí volně.

Při nocování se ozývalo kvákání tisíce žab a na dveřích bylo upozornění na žáby a opice – pokud nechceš, aby to v pokoji vypadalo, jako když jím prošel slon, vše zavírej a zamykej.

5. 11. v neděli jsme hned ráno měli výlet do džungle, motorovou pramicí s průvodcem Ole, který je původem Dán, ale zabydlel se tu již asi 30 let a s hochy starajícími se o nás, jsme opustili hotel a kanálem proti proudu, dál po Rio Negro pluli k osadě, čítající asi 5 stavení, z toho 1 bouda školy pro dojíždějící děti a rádooby hospoda. Odtud jsme vyšli s domorodým průvodcem vyzbrojeným mačetou na poznávací asi 1 a půl hodinu trvající cestu do džungle, kdy jsme byli několikrát vykoupání ve vlastním potu. Viděli jsme strom, jehož listy se dá zastavit krvácení, keř, z jehož ostnů se připravuje jed kurare, strom „žvýkačkovník“, liány, které rostou ze země a vinou se, rostoucí ze stromu, na nich se dá houpat, strom „zdraví“, strom „telefon“, který když se do něj buší, je slyšet až 4 km, kaučukovník, strom „mravenečník“-obydlí mravenců, brazilský ořech- para, v kouli je 15 – 17 ořechů, „striptýzový“ strom, poletovali tu amazonští motýli a průsvitní termity tu měli svá hnízda.

Po studeném občerstvení pod střešou dávající stín, někdo si šel zahrát fotbálek, někdo se šel projít, někdo relaxoval a všichni jsme čekali na oběd, který nám připravovali hoši na roštu na ohništi – ryby obrovské, kuře, klobásky, rýži, salát a nezbytný meloun na konec. Poté jsme se vydali opět na vodní pouť. Pluli jsme kolem malých osad s kostelíky, abychom přistáli u jedné z nich. Obývalo jí asi 200 lidí. Byla tu hospoda s obchodem, obchod se suvenýry, ve kterém prodávala zdravotní sestra, když nebyla v nemocnici, kam jsme měli možnost nahlédnout a kostel. Na velkém prostranství fotbalové hřiště se zakrytou tribunou a škola. Děti různého věku chodí do školy jen ráno, učit se trochu číst, psát a počítat. Jinak hrají pořád fotbal. Jen asi 5 % dětí z bohatších rodin z celé oblasti jezdí do školy v Manausu.

Odtud jsme dále pokračovali a cestou viděli i říčního delfína a spoustu ryb vyskakujících z vody k hospodě na vodě, kde jsme u červézi či kajpirini (byli i tací co odvážně a rychle smočili tělo v Rio Negro) čekali na setmění a pak jsme se vraceli kanálem k Ariaú a cestou číhali na kajmany, pro které hoši skákali, aby nám mohli ukázat přesně, z kterého že místečka,

se dělají kabelky či botky. Jednoho jsem si odvážně podržela. Také jsme cestou uvízli a nemohli nastartovat motor. Po pozdní večeři bylo ještě posezení v baru a pak přenocování.

6. 11. v pondělí nás ráno probudil tropický déšť, leč na snídani jsme došli, ale program byl posunut. Během dopoledne pršení ustávalo, až přešlo. Ještě jsme se prošli po lávkách 5 m nad zemí na vyhlídkovou věž a na pláž ke kajmanímu jezírku, kde minimálně 15 kajmanům vykukovali oči a čumák nad hladinu. Po obědě jsme zase jeli na výlet a to na prohlídku indiánské osady a pak na lov piraň. Prohlídka osady zámožnějších indiánů, kteří vlastnili 3 km pozemek a plechovou střechu na chatrči, prasata, 2 ovce, slepice a všude bylo plno dětí a psů. Při zpáteční cestě k Ariaú jsme vyfasovali pruty s háčky a syrové maso nakrájené na kousky a na ně jsme chytali piraně. Tyto ulovené a sundané z háčků (bylo to dost obtížné, měly spoustu ostrých zubů) putovaly pod podlážku v lodi, aby na konec skončily na talíři jako chuťovka po večeři. Ještě večer, po úplném setmění jsme se vydali na číhání na kajmany. Mnoho kajmanů bylo a mohli jsme si je také podržet.

7. 11. v úterý jsme brzy ráno za vydatného deště odpluli na kanoi k lodi, která nás odvezla do Manausu. Cestou se vyčasil a my oschli. V Manausu na nás čekal bus, který nás odvezl do hotelu Monaco v samém centru. Ubytovali jsme se a odpoledne jeli na prohlídku města.

Manaus má asi 2 mil. obyvatel a zbohatl na vývozu kaučuku. Opera, tržnice všeho, přístav s minimální hladinou vody a lidským hemžením. Zde končí lodě naložené kontejnery, řeka je mělká, do vnitrozemí se překládají na menší lodě nebo helikoptérou. Pak zpátky do hotelu, buď na krátký odpočinek, večeři, či obhlídku blízkého okolí. V 11 hod. byl odjezd na letiště, rozloučení s průvodcem Olem a asi v půl 2 odlet do Brasilia city.

8. 11. ve středu ráno v 7 hod. s posunem času jsme přiletěli na letiště do hl. města Brasilia, kde nás čekala průvodkyně Maria, napůl Čiňanka po otci, která v městě Brasilii žije 15 let. Dovezla nás busem na kávu, abychom se probrali, a pak jsme jezdili a chodili po městě, které v náhorní plošině ve výšce kolem 1000 m a na místě pouště od r. 1956 do 1960 založili a podle plánů arch. Niemayera a S. Costa a na popud J. Kubitschka (s českými kořeny) tehdejšího presidenta Brazílie postavili. Ze Sao Paula vede dálnice přes Brazílii do Amazonie.

Prohlédli jsme si moderní budovy ministerstev, úřadu vlády, vyslanectví, prezidentský palác, Památník – pocta Kubitschkovi, přeměněný na kostel- konala se tu demonstrace zemědělců. Plastická mapa Brasilia city – v centru a okolí jsou postaveny činžáky a výškové budovy, u jezera – umělého, nádherné vily. Kubitschkův památník, s vystaveným chevroletem, kterým nikdy nejezdil a další jeho připomínky, jeho socha. Pak návštěva shoppingu s drahými kameny, oběd v churascarii s výběrem všech možných mas, zeleniny, ovoce a jiných dobrůtek. Pak jsme busem zajeli k největšímu ultramodernímu gotickému kostelu s vysokými gotickými okny, vyplněnými nahoře tmavomodrým sklem, které směrem dolů přecházelo do světlomodré. Velmi působivé. V rozích skla červená – optické zaoblení. Obrovský lustr, stůl z jednoho kvádrů růžového mramoru. Kristus na kříži vyřezaný z cedru z Amazonie. Pak jsme zajeli do sídliště, kde bydlí lepší střední vrstva, s obchody restauracemi a se službami. Zajeli jsme ještě k umělému jezeru, kolem něj jsou vily boháčů, rezidence presidenta.

Pak už jsme odjeli na letiště, rozloučili se s Marií a v půl 6 odletěli do Sao Paula. Tady jsme jen přestoupili na další letadlo a odletěli do Foz Iquacu a busem nás odvezli do hotelu San Martin s bazénem, sportovištěm a kostelíkem.

9. 11. ve čtvrtek jsme po 8 hod. odjeli busem s průvodkyní Marií 2 na vodopády Iquacu nejprve z Brazílské strany, které jsou menší, ale krásnější, pak jsme jeli na valník, který táhl džíp k řece Paraná, cestou jsme zase poznávali rostlinstvo, např. strom, který má tvrdé dřevo a jeho kůrou se dají paralyzovat studenokrevní, palmu s mladými výhonky, které se dají jíst. Dole jsme si vzali záchranné vesty a nasedli na rafty se 2 motory a pluli proti proudu přímo pod vodopády a pak po vlnách zpět – paráda. Zpátky nahoru zase valníkem. Pak jsme busem

přejeli do Argentiny a šli se podívat vyhlídkovou cestou na vodopády z Argentinské strany. Cestou jsme potkali leguána asi 1 m dlouhého. Pak zpátky do hotelu a k bazénu. V noci jsme na obloze pozorovali Jižní kříž.

10. 11. v pátek část výpravy odjela na výlet do Paraguaje na místní trh a podívat se na vodní dílo na řece Paraná, zbytek měl relaxaci u bazénu.

11. 11. v sobotu bylo ještě dopolední koupání a ve 2 hodiny odjezd na letiště a odlet přes Sao Paulo do Rio de Janeiro. Přistáli jsme před 7 hodinou a tady na nás čekala česky mluvící a původem Češka, průvodkyně Jarmilka. Busem jsme projeli město až na pláž Copacabana do hotelu Trocadero.

Rio de Janeiro – řeka lednová – bylo založeno v r. 1565 a má 6 mil. obyvatel.

Copacabana leží na ostrově „Tiky-taky“, je to 6 km dlouhá pláž, jedna z celkového počtu 29 pláží v Riu – název od P. Marie z Copacabany, která je uložena na konci pláže. Po ubytování v hotelu jsme ještě večer zašli do hospůdky na cerveju a caipiriňu.

12. 11. v neděli bylo zataženo, ale odjeli jsme busem přes město avenidou de Brasil, která je dlouhá asi 70 km, do státu Rio de Janeiro do vesničky s indiánským názvem Itacuruca a lodí na tropický ostrov Bernardo, nazvaný po jezuitovi, který přinesl Indiánům náboženství a přesto anebo proto byl jimi sežrán. Nás naopak přivítali hudbou krásné dívky a hoši a dekorovali nás květinovými náhrdelníky. Na ostrově bylo plno koček, papoušků, opic na řetězech, pak něco mezi kočkou a veverkou. Stačili jsme se vykoupat, zaplavat v teplém moři bez vln, ale pak začalo dosti pršet, to už byl čas na oběd formou bifé se spoustou masa, zeleniny, ovoce. Pak za tropického neustávajícího deště jsme odpluli a odjeli busem do Ria kolem chudinských osad, slamů. Večer opět návštěva hospůdky.

13. 11. v pondělí bylo zase zatažené nebe a pršelo. V 9 hod. jsme vyjeli busem na další výlet, tentokrát k „homolí cukru“ a na prohlídku města. Obyvatelé Ria se nazývají „carioca“ – ovládají umění žít, baví se.

Navštívili jsme čtvrť Castello – zámek v centru, avenida Rio Branco – nám. Floriano s menší kopíí opery v Paříži, knihovnou. Pak Flamengo- největší park na světě, Gloria – čtvrť v centru s kostelíky v rokokovém stylu, Monument na počest padlých Brazilců ve II. sv. válce (v Itálii na straně spojenců), Žalář otroků, nyní historické muzeum. Zajeli jsme do přístavu podívat se na zelený Císařský palác. Císařství skončilo 15. 11. 1889 a byla vyhlášena federativní republika sestávající z 26 spolkových států v čele s prezidentem.

Avenida Vargas je nejširší avenida a sídlo všech bank.

Hlavní nádraží – koleje vedou jen kolem Ria a jedna kolej vede do Sao Paula-tzv. stříbrný vlak, na kopečcích jsou chudinské čtvrti. Zajeli jsme na fotbalový stadion Macarana pro 180 tisíc lidí, byl tu i atletický stadion a bazén, prohlédli jsme si zázemí, šatny, sprchy hráčů, sedli jsme si na lavičky pro diváky.

Kolem pivovaru Brahma jsme se dostali k sambadromu pro 75.000 lidí, kde se konají karnevaly. V Riu je 16 velkých škol samby, které se připravují na každoroční karneval, který začíná již 31. 12. plesem a vrcholí v únoru.

A ještě jsme navštívili katedrálu sv. Šebestiána, která se staví od r. 1964 a stále není dokončena.

Na oběd jsme se stavili na vrchu Urca, 290 m n. m., kam jsme vyjeli lanovkou a čekali, až se vyčasní a pak pokračovali další lanovkou na asi 400 m vysokou „Homolí cukru“, která má ostrou špičku a je krásný výhled po okolí.

14. 11. v úterý jsme dopoledne navštívili zlatnictví a výstavy i prodeje drahých kamenů u Sternů, dostali i dárek, sadu kamínků, pak prohlídka pláže Ipenama, která ale není pro turisty.

Odpoledne jsme se koupali na pláži Copacabana, dalo -li se tak nazvat mrsknutí těla vlnou o písek, případně svléknutím plavek, plavat se nedalo.

Večer jsme pojedli v churascarii churasco – neboli masové jehly s různými druhy mas a dokud člověk nedal na stůl kostku s červenou plochou nahoru, mohl se cpát za jednotný obnos stále. Pak jsme navštívili samba show s krásnými děvčaty, ale i chlapani v nádherných karnevalových kostýmech s Brazílskou hudbou a tanci na Plataformě. a naše hudební skupina Rangers jako hosté, zazpívala písničku v Portugalštině.

15. 11. ve středu jsme ráno odjeli busem pod horu Corvocado (704 m) a vláčkem zubatou, který byl zaveden v r.1882, za vlády císaře Petra I., jsme vyjeli k 35 m vysoké soše Jezus Christos vykupitel, rozpětí rukou je 28 m. V r. 1921 architekt S. Costa připravil plány, socha se stavěla 7 let z betonových dílů, celá je pokryta vápencovou mozaikou. V r. 1931 byla dokončena. Je odtud nádherný rozhled na celé Rio.

Odpoledne jsme ještě strávili na pláži, v 8 hod. večer jsme odjeli na letiště, rozloučili se s Jarmilkou, poslední útraty reálů. Sbohem Rio, Brazílie, bylo to fajn, zůstaly nám nevšední zážitky.

16. 11. ve čtvrtek jsme odletěli s přestupem ve Frankfurtu na Prahu.